

Notă informativă
la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea
uleiurilor uzate

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea uleiurilor uzate este elaborat de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
Proiectul propus este elaborat în temeiul art.12 alin. (15), art. 52 alin. (6) și art. 68 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 209/2016 privind deșeurile și întru executarea prevederilor poziției 9.9.2. din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023 (în continuare PAG), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 636/2019. În proiectul propus se transpun parțial prevederile Directiva 2008/98/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile. Respectiv, elaborarea, aprobarea și implementarea actului normativ prevăzut de Legea nr. 209/2016 privind deșeurile și planificat în PAG va contribui la dezvoltarea ecosistemului de planificare, organizare și implementare a unui sistem de management integrat al deșeurilor de uleiuri uzate la toate nivelele precum și determinarea responsabilităților clar definite pentru fiecare actor implicat în managementul acestor deșeuri. Prin adoptarea prezentului act normativ și asigurarea reglementării monitorizării și controlul operațiunilor de colectare, sortare, transportare, tratare și export a uleiurilor uzate se va contribui pe de o parte la reducerea riscurilor potențial grave pentru sănătatea umană și mediul înconjurător care rezultă din deversarea ilegală în apă sau sol sau recuperarea necontrolată a energiei (recuperarea energiei (ardere), iar pe de altă parte la eliminarea treptată a pieței ilegale a uleiurilor uzate a căror utilizare generează un impact negativ asupra sănătății populației și mediului. Implementarea prevederilor Regulamentului va contribui la crearea unui sistem funcțional de control și monitoring la nivel național a tuturor producătorilor de uleiuri prin înregistrarea acestora în Lista producătorilor și prin urmare la scăderea volumului total de deșeuri periculoase gestionate necorespunzător și nemijlocit micșorarea suprafeței de teren și ape contaminate.
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
Întru îndeplinirea angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014 și anume prevederile Titlului IV „Cooperarea economică și alte tipuri de cooperare sectorială”, Capitolul 16 „Mediul Înconjurător”, în proiectul Regulamentului se transpune parțial prevederile Directivei 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile, în particular art.21 privind „Uleiuri uzate”. Gradul de compatibilitate a actului UE cu proiectul de Regulament în cauză este reflectat în tabelul de concordanță elaborat conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, precum și va fi expertizat de către Centrul de Armonizare a Legislației din cadrul Cancelariei de Stat.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Proiectul de Regulament stabilește cerințele pentru organizarea gestionării deșeurilor prin aplicarea mecanismului de responsabilitate extinsă a producătorului cu scopul de a preveni sau limita pe cât posibil efectele negative asupra mediului și sănătății rezultate din arderea necontrolată sau deversarea de uleiuri uzate plasate pe piață de producători. Proiectul de

hotărîre a Guvernului este elaborat sub formă de regulament în corespundere cu art. 14 alin.(2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în temeiul prevederilor Legii nr. 209/2016 privind deșeurile (art.52 Uleiurile uzate).

Din punct de vedere structural, proiectul de hotărîre a guvernului prenotat, se axează pe prevederi principale precum: dispoziții generale, interdicții, înregistrarea și raportarea, ținte de colectare, reglementarea sistemelor individuale și colective, colectarea separată, transportarea, valorificarea, etichetarea, informații pentru utilizatori finali, finanțare. În afară de aceasta, în scopul facilitării procesului de punere în aplicare a prevederilor noii hotărîri a guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului menționat, proiectul include în sine în calitate de anexe: categorii de Uleiuri reglementate de Regulamentul, cerințe procedurale pentru înregistrare producători, țintele anuale minime de colectare care trebuie atinse de către producători, structura planului de operare a sistemului individual și colectiv, simbolul care indică faptul că *uleiul uzat* este un deșeu periculos.

5. Fundamentarea economico-financiară

După cum rezultă din analiza impactului de reglementare, dar și din evaluările efectuate în țările UE care au transpus deja această Directivă, noul proiect de act normativ va avea un impact economic direct asupra producătorilor, importatorilor, agenților economici care vor aplica principiul de responsabilitate extinsă a producătorului (în continuare – REP) și vor practica ca activitate colectarea, eliminarea și valorificarea uleiurilor uzate cu scopul de a atinge țintele de colectare stabilite în proiectul de Regulament fie prin sistem individual sau prin sistem colectiv. Pentru a identifica și respectiv cuantifica eventualele costuri și/sau beneficii, care ar putea influența pozitiv și negativ părțile interesate, au fost studiate mai multe surse de informare, în particular:

- ⇒ BASEL convention technical guidelines on used oil re-refining or other re-uses of previously used oil
<http://www.basel.int/Portals/4/Basel%20Convention/docs/meetings/sbc/workdoc/old%20docs/tech-r9.pdf>
- ⇒ Critical review of existing studies and life cycle analysis on the regeneration and incineration of waste oils
https://ec.europa.eu/environment/pdf/waste/studies/oil/waste_oil.pdf
- ⇒ Guidance on Extended Producer Responsibility (EPR). Analysis of EPR schemes in the EU and development of guiding principles for their -
https://ec.europa.eu/environment/archives/waste/eu_guidance/pdf/report.pdf
- ⇒ Waste Framework Directive revision: European waste oil re-refining industry position
https://www.geir-rerefining.org/wp-content/uploads/GEIRpositionpaperWFD_2016_FINAL.pdf
- ⇒ Study to support the Commission in gathering structured information and defining of reporting obligations on waste oils and other hazardous waste
<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/73a728bc-72f5-11ea-a07e-01aa75ed71a1/language-en>
- ⇒ Used-Oil Generation and Its Disposal along East-West Road, Port Harcourt Nigeria
https://inis.iaea.org/collection/NCLCollectionStore/_Public/47/075/47075048.pdf
- ⇒ Extended Producer Responsibility for Waste Oil, E-Waste and End-of-Life Vehicles
https://www.researchgate.net/publication/344832811_Extended_Producer_Responsibility_for_Waste_Oil_E-Waste_and_End-of-Life_Vehicles
- ⇒ Oil Tax, Subsidies and Extended Producer Responsibility in the Used Oil Market

https://www.researchgate.net/publication/324018530_Oil_Tax_Subsidies_and_Extended_Producer_Responsibility_in_the_Used_Oil_Market

- ⇒ Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/1004 a Comisiei din 7 iunie 2019 de stabilire a normelor pentru calculul, verificarea și raportarea datelor privind deșeurile în conformitate cu Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Deciziei de punere în aplicare C(2012) 2384 a Comisiei <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019D1004&from=ES>

Reieșind din informațiile analizate, schemele REP aplicabile pentru gestionarea uleiului uzat în țările europene, se diferențiază de la o țară la alta, dar important în fiecare din cazuri să fie elaborate și implementate în așa fel în care să acopere costurile aferente colectării separate, transportării și tratării corespunzătoare. Prin analiza impactului de reglementare și în baza costurilor estimate în versiunile proiect ale studiilor de fezabilitate privind sistemele de management integrat al deșeurilor, care sunt, în prezent, în proces de elaborare, costul estimativ de colectare, transfer și sortare pentru prima etapă de implementare a sistemului de gestionare a uleiurilor uzate cu aplicarea principiului responsabilității extinse a producătorului, indiferent de schema care va fi aplicată, este de 10,0 Euro/tonă (colectare separată și transport - 4,4 euro/tonă, transfer - 4,5 euro/tonă și sortare - 1,1 euro/tonă).

O altă etapă importantă în întreg lanț de gestionare a uleiurilor uzate este analiza și estimarea costurilor aferente tratării acestor deșeuri. În acest sens, au fost analizate 3 opțiuni de tratate și anume regenerarea, incinerarea și tratare termică prin metoda de cracare a uleiului uzat. Indicatorii analizați pentru opțiunile de tratare a uleiurilor uzate, indică faptul că regenerarea uleiului uzat contribuie mai puțin la impactul asupra mediului comparativ cu incinerarea. Respectiv reciclarea uleiurilor uzate ar trebui să aibă prioritate față de ardere. Costul capital a unei instalații pentru regenerarea uleiurilor uzate pentru o capacitate a instalației de 35ktone/an (model tip instalație de mică capacitate) ar fi de 20-35 milioane euro, respectiv 240-350 euro/tonă, cu un profit de 210-250 euro/tonă. Taxa pentru recepționarea uleiului uzat ar fi de 32-102 euro/tona. Dat fiind cantitatea de ulei uzat estimată la nivel național, capacitatea unei instalații de tratare prin regenerare a uleiului uzat nu va depăși 10 ktone/an, respectiv printre metodele de regenerare posibil de utilizat ar fi tratarea cu acid sulfuric, o tehnologie mai veche dar cu costuri de până la 75 % mai reduse și cu posibilitatea de a procura uleiul uzat. De remarcat, regenerarea uleiurilor uzate poate fi efectuată și în afara teritoriului Republicii Moldova, doar în cazul în care aceasta metodă de tratare nu este posibilă din punct de vedere tehnic și nu este sigură pentru mediu, cu condiția ca transportatorul de deșeuri să îndeplinească cerințele legislației de mediu și a prevederilor Legii nr. 209/2016 privind deșeurile.

Pe de altă parte, uleiul uzat reprezintă unul din combustibili lichizi valoroși, respectiv puterea lor calorică ridicată ar permite cuptoarelor de ciment să le amestece cu alte deșeuri cu un conținut valoric mai redus. Pentru Republica Moldova, incinerarea uleiurilor uzate este o opțiune acceptabilă, doar în cazul în care nu este posibilă regenerarea sau pentru tipurile de uleiuri amestecate și cu prea multe impurități.

O altă metodă de tratare analizată este cracarea termică, drept una din cele mai adaptabile metode de tratare a uleiurilor uzate la fluctuațiile pieței. Costurile de capital și costurile fixe de funcționare reprezintă aproximativ 80% din costul total fiind considerabil mai economă comparativ cu alte metode de regenerare. Experții în domeniu, confirmă că astfel de metode pot fi profitabile și la o capacitate mai mică a instalației, respectiv nu implică subvenții. Conform studiului analizat, o instalație cu o capacitate de 40 ktone/an, implică costuri de 11 milioane euro cu un cost de 135 euro/tonă și un profit de 144 euro/tonă.

Reieșind din opțiunile analizate, pentru Republica Moldova, o țară dependentă de importurile

de țitei din țări terțe și vulnerabilă la prețuri ridicate, volatilitatea pieței și situația politică din țările furnizoare, regenerarea uleiului uzat pe termen lung este cea mai bună opțiune, luând în considerare că în jur de 70% ulei de bază poate fi recuperat din uleiurile lubrifiante uzate. Pe de altă parte, costurile de capital și operaționale mari, fac dificilă crearea unei industrii a regenerării la nivel național, fapt pentru care o opțiune reală ar fi coincinerarea parțială a uleiurilor uzate la fabricile de ciment din Republica Moldova cu asigurarea valorilor limită de emisii stabilite, conform cerințelor specificate în *Regulamentul privind incinerarea și coincinerarea deșeurilor*. În concluzie, deși studiile realizate în domeniu, confirmă că regenerarea uleiurilor uzate este o metodă mai eficientă în special din punct de vedere al impactului de mediu, fiecare din opțiunile analizate sunt mai potrivite decât opțiunea **de a nu face nimic**.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Aprobarea proiectului de hotărâre nu implică modificarea, abrogarea sau elaborarea unor acte normative noi.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Anunțul privind inițierea elaborării proiectului de hotărâre, Nota informativă și Analiza impactului de reglementare (AIR) pentru proiectul de hotărâre sunt plasate pe pagina web oficială a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, la adresa www.madrm.gov.md la rubrica Transparență decizională - „Anunțuri de inițiere a elaborării deciziei”.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul elaborat urmează a fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție în conformitate cu Legea integrității nr. 82/2017. Informația privind rezultatele expertizei anticorupție va fi inclusă după recepționarea raportului de expertiză anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul elaborat urmează a fi supus expertizei de compatibilitate de către Centrul de Armonizare a Legislației din cadrul Cancelariei de Stat. Informația privind rezultatele expertizei de compatibilitate va fi inclusă după parvenirea avizului respectiv.

10. Constatările expertizei juridice

Informația privind rezultatele expertizei juridice va fi inclusă după recepționarea avizului expertizei juridice.

11. Constatările altor expertize

Regulamentul propus nu necesită efectuarea unor expertize ecologice suplimentare, deoarece reprezintă un act normativ care va reglementa domeniul protecției mediului prin asigurarea concordanței prevederilor proiectului cu legislația din domeniul protecției mediului și care va prognoza impactul asupra mediului prin însăși reglementările propuse.

Totodată, proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare a fi efectuate în conformitate cu Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Ministru

Ion PERJU